

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	34636 Європейське бізнесове право (мова навчання українська/англійська) / European Business Law
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	293 Міжнародне право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	34636
Назва ОП	Європейське бізнесове право (мова навчання українська/англійська) / European Business Law
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Білоусов Юрій Валерійович, Присяжнюк Софія Юріївна, Ковалишин Олександр Романович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не залучався
Дати візиту до ЗВО	09.11.2020 р. – 11.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/293/34636-european-business-law.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.iir.edu.ua/uploads/files/20201103_%D0%9F%D1%80%D0%B E%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%B0%D0%BA%D1 %80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82_%D0%B5%D0%BA%D0%BF%D0 %B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B8_%D0%9A%D0%9D%D0%A3_%D0%9C%D0%9F%20%2034636.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Зважаючи на сучасні тенденції інтеграції вітчизняної освіти в європейський освітній простір ОП «Європейське бізнесове право / European business Law» безумовно є актуальною та такою, яка заслуговує бути позитивним прикладом для наслідування іншими навчальними закладами з точки зору її змістового навантаження, проектування, освітніх методик. Особливої уваги заслуговує викладання абсолютної більшості дисциплін англійською мовою, що сприяє підготовці юриста-міжнародника, який конкурентний не лише в межах України, але й на теренах усього Європейського Союзу. Варто відзначити приватно-правовий ухил освітньої програми, яка зорієнтована на подолання проблеми нестачі висококваліфікованих кадрів у сфері обслуговування приватного підприємництва зорієнтованого на співпрацю з країнами-членами ЄС. Організація та здійснення навчального процесу за ОП детально регламентована локальними актами, упорядкована із забезпеченням організаційного та методичного супроводу з боку адміністративного персоналу. Висококваліфікований викладацький склад спроможний на високому науковому та навчально-методичному рівні забезпечити впровадження ОП. Потужне матеріально-технічне забезпечення сприяє максимально ефективному набуттю здобувачами заявлених в ОП компетентностей та навичок, а освітнє середовище (безоплатний доступ для здобувачів та НПП вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для реалізації ОП; створення умов для навчання особам з обмеженими можливостями) відповідає усім вимогам, які ставляться за відповідним критерієм.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. викладання усіх ОК та ВК іноземною (англійською) мовою; 2. актуальність та доцільність ОП (у зв'язку з відсутністю аналогічних ОП в Україні); 3. можливість одночасного навчання навичкам перекладу; 4. повне та своєчасне інформування учасників освітнього процесу про зміст ОП, участь у наукових заходах; 5. Впровадження новітніх методик викладання навчальних дисциплін; 6. Висококваліфікований викладацький склад, який спроможний на високому науковому та навчально-методичному рівні забезпечити впровадження ОП; 7. Інституційна спроможність ЗВО забезпечити підвищення кваліфікації НПП; 8. Впровадження фінансових інструментів сприяння академічній доброчесності. 9. Потужне матеріально-технічне забезпечення; безоплатний доступ для здобувачів та НПП вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для реалізації ОП; 10. функціонування науково-експертного центру Європейського права; наявність психологічної служби Університету, проекту «Університет рівних можливостей», спрямованих безбар'єрне середовище для отримання освітніх послуг здобувачами освіти з особливими потребами;

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. відсутність забезпечення справедливої винагороди викладацького складу (в тому числі передбаченої законодавством надбавки за викладання іноземною мовою), які використовують англійську мову в своїй діяльності і забезпечують конкурентоспроможність та унікальність ОП; 2. малокомплектність навчальних груп за ОП не дозволяє в повній мірі використовувати засади студентоцентрованого підходу, 3. відсутність формалізації (шляхом фіксації відповідної інформації на рівні протоколів кафедри, рішень вченої ради) відносини з стейкхолдерами; 4. незначні недоліки освітньої програми (невідповідність структурно-логічної схеми навчального плану; відсутність матриці відповідності вибіркового компонента програмним результатам навчання та компетентностям); 5. відсутні механізми впливу представників студентського самоврядування і роботодавців на проектування і вдосконалення ОП; 6. відсутнє публічне розміщення пропозицій та зауважень від здобувачів освіти та роботодавців щодо вдосконалення ОП; відсутнє публічне розміщення проекту ОП для громадського обговорення. У зв'язку з наявними слабкими сторонами а також певним виявленим, але ще нереалізованим, потенціалом ОП експертна група рекомендує: 1) системно проводити співпрацю із здобувачами з метою врахування їх інтересів при оновленні освітнього змісту програми; 2) документувати (формалізувати) співпрацю з заінтересованими сторонами, врахування їх інтересів (шляхом фіксації відповідної інформації на рівні протоколів кафедри, рішень вченої ради); 3) привести у відповідність максимальне тижневе аудиторне навантаження на здобувачів у відповідності з Методичними рекомендаціями щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах; 4) надати можливість студентам обрання ВК з інших освітніх програм, що реалізуються в межах Інституту міжнародних відносин; 5) активізувати співпрацю з вітчизняними та зарубіжними ЗВО для покращення внутрішньої та зовнішньої мобільності здобувачів, в т.ч. в рамках програми Erasmus+; 6) розглянути можливість залучення фахівців-соціологів для проведення опитування та аналізу анкетувань не лише в рамках ЗВО та Інституту міжнародних відносин, але й розрізі ОП та окремих навчальних дисциплін; 7) забезпечити справедливу винагороду НПП, які використовують іноземну мову в своїй діяльності і забезпечують конкурентоспроможність та унікальність ОП; 8) залучати до круглих столів, нарад, зустрічей, зборів представників студентського самоврядування і роботодавців для перегляду змісту ОП та задокументувати всі зауваження та пропозиції сторін; 9) оприлюднити проект ОП на офіційному веб-сайті Інституту для публічного його обговорення всіма зацікавленими стейкхолдерами та результатами наданих пропозицій та зауважень зацікавлених сторін після громадського обговорення.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП має чітко сформульовані цілі, які полягають у здобутті компетентностей, необхідних для розуміння природи міжнародно-правових відносин, змісту основних правових інститутів міжнародного та європейського права, здатністю застосування директив та регламентів ЄС на практиці. Експертною групою встановлено, що мета ОП, яка полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців з європейського права, які володіють фундаментальними знаннями і практичними навичками з європейського і міжнародного права та які здатні застосовувати отримані знання в професійній діяльності (а також можливість здобуття додаткових знань з перекладу), відповідає місії та стратегії ЗВО, які визначені в Статуті ЗВО, зокрема п. 5 : «5.1. Запровадження і дотримання міжнародних стандартів викладання іноземних мов та вимог до мовних кваліфікацій. 5.2. Забезпечення викладання здобувачам освіти з України окремих навчальних компонентів та їх блоків (до спеціалізацій включно) англійською мовою та іншими мовами Європейського союзу, створення англо- (франко-, німецько- тощо) мовних груп для іноземних громадян. Цілі програми повністю відповідають місії та стратегії ЗВО, зокрема, таким напрямкам, як інтеграція вищої освіти України в міжнародний освітній простір, забезпечення міжнародного співробітництва шляхом збільшення кількості іноземних студентів, створення позитивного іміджу України, формування суспільних цінностей.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Експертами з'ясовано, що на відповідній ОП проводилося опитування (файл з результатами опитування додається до даного Звіту) серед здобувачів з метою врахування їх інтересів. Одночасно з тим експертна група під час опитування здобувачів вищої освіти (Зустріч 2) прийшла до висновку, що опитування здобувачів має недостатньо системний характер. Здобувачі не одразу змогли пригадати ким і в якій формі проводилося опитування, вказуючи на факт опитування лише окремими викладачами з певних дисциплін (зокрема, дійсно такий факт підтверджений здобувачем Анастасією Єліною з ОК7 «Антимонопольне право ЄС»). При усному опитуванні роботодавців встановлено, що їх дійсно залучали до перегляду ОП, зокрема враховувала їх думка при перегляді змістового наповнення ОК1 «Економічне право ЄС». Однак на рівні рішень кафедри чи Вченої ради Інституту це не зафіксовано. Представники академічної спільноти відзначили, що зміст ОПП та періодичне оновлення ОПП є предметом розгляду на засіданнях кафедри порівняльного і європейського права ІМВ. Думка викладацького складу враховується при періодичному перегляді ОПП. Але експертна група акцентує увагу на тому, що опитування здобувачів, роботодавців, академічної спільноти не формалізовано та не зафіксовано у внутрішніх документах Інституту, вузу. На це вказали представники роботодавців, а також залишився без належного документального підтвердження п.1 запиту експертної групи, з чого ЕГ робить висновок, що дані документи у вузі відсутні або неналежно оформлені. З цього, на думку ЕГ, вбачається ризик втрати відповідної інформації у випадку зміни особового складу робочої (проектної) групи, яка безумовно є компетентною та професійною. Загалом, цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Робочою групою не проводилося спеціальне дослідження тенденцій розвитку спеціальності. Але експертна група підтверджує, що в контексті гармонізації права України із стандартами Європейського Союзу на підставі Угоди про Асоціацію між Україною та державами-членами ЄС (2014) цілі ОП та її ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, оскільки інтеграція України в європейську спільноту, правове забезпечення взаємних господарських відносин, юридичне обслуговування європейських інвесторів на ринку України неможливе без вузькоспеціалізованих спеціалістів в галузі європейського комерційного (бізнесового) права. Врахування галузевого контексту забезпечується за рахунок вивчення норм міжнародних договорів (ВБ1 «Правове регулювання транзакцій та міжнародна торгівля»), які регулюють міжнародну торгівлю, та норм права Євросоюзу у сфері економічної

діяльності (ОК1 «Економічне право Європейського Союзу»), що дозволяє використовувати набуті знання для практичного застосування в іноземних юрисдикціях (ОК6 «Юридичний практикум з актуальних питань права ЄС»). Експертами перевірено, що при проектуванні та внесенні змін до ОП бралися до уваги іноземні, зокрема європейські магістерські програми: Лундського університету (Швеція) LLM European Business Law (<https://www.lunduniversity.lu.se/lubas/i-uoh-lu-JAENA>), Університету Люксембургу (file:///C:/Users/Admin/Downloads/Site%20web%20-%20Maquette%202020-2021_M2-European%20Business%20Law_LJ_20200618.pdf), та Неапольського університету Пафос (<https://www.educations.com/study-abroad/neapolis-university-pafos/master-of-law-in-international-and-european-business-law-llm-1404362>) Щодо врахування досвіду аналогічних вітчизняних програм, то представник робочої групи Ксенія Смирнова відзначила, що в Україні відсутні аналогічні магістерські програми, а тому бралися до уваги лише суміжні з даною ОП шкіль міжнародного права Львівського національного університету імені Івана Франка, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Національного університету «Одеська юридична академія», Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Регіональний аспект враховано, оскільки ОП в тому числі спрямована на кадрове забезпечення регіональних центрів Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції, врахування регіонального контексту взаємовідносин між Україною та ЄС (BB6 - Economic Analysis of Law of Ukraine and EU).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 293 «Міжнародне право» за рівнем «магістр» відсутній. З'ясовано, що при розробці ОП частково враховувалися напрацювання з підготовки проекту освітнього стандарту спеціальності «293 Міжнародне право» за рівнем «магістр» 2013 року. ОП відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня за такими дескрипторами: спеціалізовані знання, що включають сучасні наукові здобутки у професійній діяльності або галузі знань – через ПРН 6, ПРН7; критичне осмислення проблем у галузі знань - ПРН4, ПРН8; спеціалізовані уміння, необхідні для проведення досліджень та з метою розвитку нових знань – ПРН10, ПРН11, ПРН9; здатність поглиблювати знання та розв'язувати складні задачі у команді, спираючись на висновки та аргументації - ПРН2, ПРН3; здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії – ПРН13. Аналіз заявлених ПРН та освітніх компонент, які ними забезпечуються, дають підстави ЄГ стверджувати, що освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю 293 «Міжнародне право», а також здобути додаткову кваліфікацію перекладач(зокрема ПРН14. Демонструвати уміння та навички письмової та усної комунікації іноземними мовами, фахово використовувати юридичну термінологію; ПРН5. Демонструвати навички комунікацій з представниками інших професій та інших галузей знань і видів економічної й правової діяльності на національному та міжнародному рівнях, а також здатність працювати з фахівцями ЄС; ПРН4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, зокрема на рівні ЄС, використовувати різні джерела інформації, в тому числі зарубіжні, зокрема за допомогою новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, для з'ясування обставин і фактів, надання міжнародно-правової оцінки подіям зі сфери міжнародних відносин)

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1) актуальність, оригінальність ОП (у зв'язку з відсутністю аналогічних ОП в Україні); 2) викладання за освітньою програмою англійською мовою; 3) можливість набуття навичок перекладу; 4) врахування галузевого та регіонального контексту, кращих практик іноземних вузів;

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1) Недостатнє врахування думки здобувачів при розробці, перегляді ОП; Рекомендації: 1) системно проводити співпрацю із здобувачами з метою врахування їх інтересів при оновленні освітнього змісту програми; 2) документувати (формалізувати) співпрацю з заінтересованими сторонами, врахування їх інтересів (шляхом фіксації відповідної інформації на рівні протоколів кафедри, рішень вченої ради)

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Виходячи із аналізу документів, зустрічей із стейкхолдерами, експерти дійшли висновку, що ОП «Європейське бізнесове право» загалом відповідає визначеному критерію «Проектування та цілі освітньої програми». З врахуванням сильних та слабких сторін експертна група дійшла висновку, що ОП в цілому узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1.-1.4. Недоліки є несуттєвими. Однак, в рамках критерію 1, ОП не має зразкового / інноваційного характеру, тому відповідає рівню відповідності «В».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На підставі вивчення ОПП та навчального плану встановлено, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів становить 90 кредитів ЄКТС, з яких блок обов'язкових компонентів становить 65 кредитів ЄКТС, а блок вибіркового компонентів становить 25 кредитів ЄКТС. Кількість кредитів в навчальному плані та освітньо-професійній програмі співпадають. Таким чином, обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти, зокрема частини п'ятої статті 5 Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітньо-професійна програма складається з одинадцяти обов'язкових компонентів та шести вибіркового блоків. Аналіз матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, а також силабусів та робочих програм дає підстави вважати, що ОП дозволяє досягнути заявлених загальних компетентностей та фахових компетентностей. Експертна група наголошує на тому, що видається дискусійним можливість набуття ЗК4 за рахунок ОК1, ОК5 і ОК9. ЕГ погоджується, що ЗК4 може реалізуватися через ВК «Юридичний документообіг та практикум користування європейськими базами даних» з ВБ4. Але при цьому слід відзначити, що загальні компетентності повинні набуватися за рахунок обов'язкових компонентів, оскільки є імовірність, що частина студентів не обере відповідну ВК з ВБ4. Тому матриця відповідності потребує корегування. На підставі аналізу витребуваних навчального плану 2015р. та 2016 р. (відповідні НП додаються до Звіту ЕГ) експертами зроблено висновок, що зміст освітньої програми періодично оновлюється. ЕГ з'ясувала, що у порівнянні із чинними ОПП та НП виключено такі навчальні дисципліни як «Міжнародні економічні організації», «Правила ведення бізнесу в ЄС та в Україні», «Розробка законопроектів». В діючій ОП з'явилися ВК «Юридичний документообіг та практикум користування європейськими базами даних». Для здобуття кваліфікації перекладача наявний ОК4 «Практикум перекладу» обсягом 14 кредитів, що викладається протягом двох семестрів; здобувачі здають кваліфікаційний іспит «Теорія та практика перекладу». Крім того, здобувачі мають можливість освоїти навички перекладу, оскільки решта предметів викладаються іноземною (англійською) мовою. Загалом зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Між тим ЕГ акцентує увагу, що для проведення акредитації надано ОП затверджену ще в 2018 році (затверджено рішенням Вченої ради ІМВ від 04 червня 2018 року, протокол №11). В даній ОП 2018 передбачено два переліки освітніх компонентів (на 2019-2020 н.р. та 2020-2021 н.р.). Для аналізу експертній групі було надано чинні НП на 2019 та 2020 роки. Структурно-логічна схема (сторінка 17 в ОПП) суперечить навчальному плану, оскільки у відповідності до схеми виробнича (переддипломна) практика має місце у навчальному процесі після завершення теоретичного навчання. В той час як у відповідності навчальним планом після завершення практики (вересень-жовтень другого року навчання) у студентів продовжується протягом семи тижнів (жовтень-листопад другого року навчання) викладання навчальних дисциплін. В ОПП міститься лише матриця відповідності ЗК та ФК обов'язковим компонентам. Аналогічна матриця відповідності вибіркового компонентів відсутня. Але ЕГ проаналізувала зміст відповідних вибіркового компонентів і підтверджує, що їх зміст релевантний заявленим ПРН, ФК та ЗК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз силабусів та робочих програм навчальних дисциплін дає підстави стверджувати експертам, що абсолютна більшість ОК (наприклад, ОК3 «Міжнародні механізми вирішення спорів», ОК3 «Порівняльне та міжнародне податкове право», ОК7 «Антимонополіне право ЄС», тощо) та ВК (наприклад, ВБ2 «Міжнародне корпоративне та

інвестиційне право», ВБ4 «Фінансові інструменти та банківське регулювання в ЄС», ВБ6 Правове регулювання спільної торговельної політики ЄС» тощо) спрямовані на засвоєння знань у сфері міжнародного та передовсім європейського права, що входить в предметну область спеціальності 293 «Міжнародне право». Зміст ОПП містить ОК як теоретичного та методологічного характеру (наприклад, ОК8 «Методологія наукових досліджень в галузі європейського права») так і практичного спрямування (наприклад, ОК 6 «Юридичний практикум з актуальних питань права ЄС», ВБ4 «Адвокатура та юридична практика», «Юридичний документообіг та практикум користування європейськими базами даних»). Значну частину змісту ОПП становить ОК4«Практикум перекладу/Practice of Translation/Українська мова/Ukrainian Language» обсягом 14 кредитів, який завершується заліком. Таким чином, зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності. ОП включає вивчення дисциплін, якими опановуються основні навички юриста-міжнародника, в тому числі вільне володіння англійською мовою, в тому числі спеціальною юридичною термінологією.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти регулює Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін від 03.12.2018 р. ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF)). Розміщення відповідного документу за посилання перевірено. Здобувач має право реалізувати право вільного вибору, обираючи: з вибіркової складової навчального плану ОП, на якій студент навчається (на вибірковий компонент навчального плану відводиться 25 кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП 90 кредитів), або з навчальних дисциплін в іншому ЗВО за реалізації студентом права на академічну мобільність. Для вступників на ОП 2019 року передбачено вибір дисциплін блоком, що включає 4 дисципліни (по 4,4,3,3, кредити) загальним обсягом 14 кредитів та вибір дисциплін з переліку (три переліки дисциплін по 2 дисципліни до вибору в кожному з них загальним обсягом 11 кредитів). З огляду на зміст і структуру ОП з цих 25 кредитів лише щодо ВК обсягом в 11 кредитів вступники 2019 року мали право альтернативи – тобто справді було реалізовано право вибору. Щодо вибіркового компонента обсягом в 14 кредитів (4,4,3,3 кредити) Вибіркового блоку 1, то фактично вони були безальтернативні, оскільки альтернативи даному блоку не передбачалось. Але даний недолік виправлений проектною групою в межах тієї ж ОП для вступників 2020 року, а саме до вибору здобувачів пропонується уже два блоки: Блок 1 «Корпоративне регулювання в ЄС» та Блок 2 «Регулювання торгівлі в Європі» обсягом 14 кредитів кожен. На зустрічі із здобувачами студенти підтвердили, що їм дійсно перед початком першого семестру надається можливість обрання дисциплін з вибіркового блоку, який передбачений на даній ОП. Можливість обрання ВК з інших ОП, що реалізуються в межах Інституту міжнародних відносин у студентів немає. При незначному обсягу набору на даній ОП (8 та 6 студентів 1-ого та 2-ого року навчання відповідно), та зважаючи на необхідність комплектації мінімальної групи (7 студентів) фактично здобувачами право вільного вибору реалізується не в повній мірі. В цій ситуації доцільно надати можливість студентам обирати ВК з інших ОП в межах Інституту. Крім того, здобувачі підтвердили, що їм надано можливість запропонувати власні теми та пропонувати призначити бажаного наукового керівника кваліфікаційної роботи. Факт вільного вибору навчальних дисциплін в іншому ЗВО не підтвердився, оскільки студенти не реалізують своє право на академічну мобільність. Експертами підтверджується, що на веб-сайті Інституту міжнародних відносин (http://www.iir.edu.ua/education/english_masters_programs/european_business_law/) наявні англійські анотації всіх дисциплін магістерської програми за відповідною ОП. На зустрічі із здобувачами останні також підтвердили, що знають про розміщення відповідної інформації за вище вказаним посиланням та користуються ним при виборі навчальних дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У відповідності з навчальним планом Виробнича (переддипломна) практика триває 6 тижнів протягом вересня-жовтня другого року навчання. Відповідно до ОПП обсяг виробничої (переддипломної) практики становить 9 кредитів – 270 годин. Таким чином, тривалість виробничої практики передбачена НП відповідає ОПП та не перевищує максимально допустиму норму 1,5 кредити/тиждень для навчальних складових, які плануються в тижнях, зокрема практики та кваліфікаційні роботи (п.7 Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах» Для студентів ОП бази практики передбачаються у відповідному договорі (контракті) про підготовку фахівців та можуть бути розташовані як в межах України, так і на території інших держав. Базами практики за межами України можуть бути органи влади і місцевого самоврядування іноземних держав, а також приватні юридичні компанії та зареєстровані неурядові організації, а також міжнародні організації. Базами практики в межах України є приватні юридичні компанії (зокрема, ЮФ «Брати Попко і партнери», ЮФ «Ілляшев і партнери» тощо) та зареєстровані громадські організації, органи державної влади (зокрема, Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України, Офіс Ради Європи в Україні, тощо). Відповідні факти підтверджені на зустрічі з роботодавцями, які відзначили, що студенти відповідної ОП залучаються ними до проходження стажування на базі юридичних бюро і студенти відповідають необхідним професійним критеріям. А також дані факти підтверджуються витребуваними матеріалами практики студентів (відповідні матеріали додаються до Звіту ЕГ). Факт проходження практики студентами відповідної ОП в дипломатичних представництвах й консульських установах іноземних держав не підтвердився. За підсумками проходження практики здобувач подає письмовий звіт разом з іншими документами (щоденником, характеристикою, планами-конспектами уроків,

методичними розробками, рецензіями тощо) на рецензування науковому керівникові практики від кафедри. Відповідні документи проаналізовані, перевірені ЕГ на підставі витребуваних матеріалів практики. ЕГ робить висновок, що вся відповідна документація щодо проходження окремих студентом практики ведеться належним чином.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Розвитку навичок здобувачами сприяє участь студентів у Moot Court Society IIR (https://m.facebook.com/pg/iirmootcourt/posts/?ref=page_internal&mt_nav=0). Академічною спільнотою підтверджено, що за їх участю реалізується моделювання судових засідань - Національні змагання з права Європейського Союзу (National Moot Court Competition on EU Law - <https://www.facebook.com/IMV.IIR/posts/1802248239824416/>). На зустрічі з здобувачами підтверджено, що в освітньому процесі активно застосовується метод case study. Зокрема, такий метод застосовується в ОК7«Антимонопольне право ЄС», ВБ4«Юридичний документообіг та практикум користування європейськими базами даних», ОК6«Юридичний практикум з актуальних питань права ЄС». На зустрічі представниками студентського самоврядування з'ясовано, що представники самоврядування залучені до організації таких заходів для здобувачів як «IIR got Talent» (http://www.iir.edu.ua/press_center/news/IIR%20Got%20Talent/), «Веселка країн» (<http://kunews.knu.ua/yuvilejina-veselka-krayin/>), «Містер та Міс Дипломат». На відкритій зустрічі представник проектної групи зазначила, що студенти також залучаються та можуть розвиватися до реалізації проекту Центр досконалості Жана Моне «Поглиблений розвиток європейських студій: міждисциплінарний підхід» (<http://www.iir.edu.ua/jean-monnet-center>) Таким чином, в сукупності вище підтвердженні факти дозволяють досягти набуття соціальних навичок передбачених програмними результатами навчання ОПП: ПРН14. - демонструвати уміння та навички письмової та усної комунікації іноземними мовами, фахово використовувати юридичну термінологію, ПРН 3 - демонструвати лідерські навички у здійсненні наукового та прикладного аналізу особливостей міжнародного права та права ЄС, вміти брати на себе відповідальність за результати, мотивувати колеги та керувати роботою підлеглих для досягнення поставлених цілей.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Станом на момент проведення експертизи професійний стандарт не затверджено.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до навчального плану ОП загальний обсяг навантаження становить 2 700 год., з яких 1 950 год. - обов'язкові дисципліни, та 750 год. - вибіркові дисципліни. Обсяг самостійної роботи здобувача становить 1 756 год. протягом навчального року. Експертною групою проаналізовано розклад занять (додається до Звіту ЕГ) магістрантів 1-ого та 2-ого року навчання та з'ясовано, що в середньому протягом одного навчального тижня здобувачі 1-ого року навчання відвідують заняття тричі на тиждень, а здобувачі 2-ого року навчання – двічі на тиждень. Таким чином, у здобувачів достатньо часу для самостійної роботи в освоєнні навчального матеріалу. Одночасно ЕГ наголошує на тому, що обсяг аудиторного навантаження протягом тижня для студентів першого курсу (у відповідно з Розкладом занять, який долучається до Звіту ЕГ) становить 20 год, що суперечить максимально допустимому тижневому аудиторному навантаженню для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів магістр – 8 год. (п. 10 Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах») Співвідношення самостійної роботи від загального обсягу навчального часу дисципліни становить від 66,67% (ОК8«Методологія наукових досліджень в галузі європейського права», ОК1«Економічне право Європейського Союзу» та ін.) до 70,47% (ОК6«Юридичний практикум з актуальних питань права ЄС»). Таким чином, норма п. 4.4 Положення про організацію освітнього процесу КНУТШ про те, що обсяг самостійної роботи для ОПП має становити від 67 % до 75 % від загального обсягу навчального часу дисципліни, дотримана.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється в рамках ОП, що підтверджено директором науково-методичного центру організації навчального процесу КНУТШ А.П.Гожиком.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1) сфокусованість ОП на забезпеченні потреб бізнесу у фахових юристах в сфері зовнішньоекономічної діяльності та комерційного права ЄС; 2) відповідність змісту освітньої програми предметній області; 3) широкий спектр баз для проходження виробничої практики; 4) забезпечення на належному рівні здобувачами вищої освіти набуття соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1) об'єктивна неможливість забезпечення повноцінного вільного вибору у зв'язку з малокомплектністю груп на даній ОП; 2) невідповідність структурно-логічної схеми навчальному плану; 3) фактичне навантаження студентів 1-ого року перевищує максимальне тижневе аудиторне навантаження. Рекомендації: 1) привести у відповідність максимальне тижневе аудиторне навантаження на здобувачів у відповідності з Методичними рекомендаціями щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах; 2) надати можливість студентам обрання ВК з інших освітніх програм, що реалізуються в межах Інституту міжнародних відносин;

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП відповідає критерію щодо структури та змісту. Існує ряд сильних сторін (сфокусованість ОП на забезпеченні потреб бізнесу у фахових юристах в сфері ЗЕД, безумовна відповідність усіх освітніх компонент предметній області тощо). Але виявлені недоліки (деяка обмеженість повноцінного вільного вибору навчальних дисциплін, невідповідність структурно-логічної схеми навчальному плану, тощо), які хоча й не є суттєвими та не впливають на загалом позитивну оцінку ОП за даним критерієм, але в сукупності не дають можливості ЕГ присвоїти за відповідним критерієм рівень «А».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до КНУТШ у 2020 році затверджені рішенням Вченої ради від 02 грудня 2019 року. Експертами перевірено посилання на Правила прийому на веб-сайті Інституту ІМВ: (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83%202020.pdf>), а також щодо ОС Магістр (денна форма) http://www.iir.edu.ua/entrans/admission/master_daytime/. Посилання на відповідні документи є активними. ЕГ група ознайомила з Правилами прийому для іноземних громадян: <http://pd.knu.ua/home/>. Під час опитування здобувачі не скаржились на наявність дискримінаційних положень. Студенти, які поступили на ОП з інших ЗВО відзначили, що процедура вступу є прозорою, їх право на вступ жодним чином не обмежувалося. Викладачі беруть участь в роботі приймальної комісії і таким чином мають можливість роз'яснити зміст освітньої програми та обсяг вибіркового блоку й можливості визначитися з навчальними дисциплінами вільного вибору.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Інформація для вступу на навчання до вступників на ОР «Магістр» за спеціальністю «293 – Міжнародне право» на ОП «Європейське бізнесове право / European Business Law» міститься на веб-сайті Інституту <http://www.iir.edu.ua/entrans/admission/>, та щодо деталей на веб-сторінці http://www.iir.edu.ua/entrans/admission/master_daytime/ а також для іноземних громадян - на веб-сторінці Підготовчого відділення для навчання іноземних громадян <http://pd.knu.ua/home/> Особам, які бажають вступити на навчання за відповідною ОП необхідно скласти: 1) єдиний вступний іспит з іноземної мови. Перепосилання на Програму іспиту міститься на сайті http://www.iir.edu.ua/entrans/admission/master_daytime/; 2) єдине фахове вступне випробування з права. Перепосилання на Програму іспиту перевірено і міститься на цьому ж сайті.

Додатковою умовою присвоєння кваліфікації «Перекладач» є наявність здобутого освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю «Переклад». У протилежному випадку навіть за умови успішного навчання додаткова кваліфікація не присвоюється. Вимоги до вступників повністю відповідають загальним вимогам, визначеним Правилами прийому до Університету та не передбачають додаткових особливих умов. Конкурсний відбір для здобуття ступеня магістра здійснюється за результатами вступних випробувань, складених у рік вступу.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, на рівні вузу належним чином нормативно врегульовані Положенням про порядок перезарахування результатів навчання в Університеті від 29.06.2016 (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність від 29.06.2016 (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk). Основними видами академічної мобільності є: 1) ступенева мобільність — навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання здобувача, з метою здобуття ступеня вищої освіти; 2) кредитна мобільність — навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання Учасника, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) (п. 8 8 Положення). Встановлено, що мали місце факти визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Зокрема здобувач А.А.Єліна повідомила, що поступила на ОП на підставі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю «Право» здобутого в іншому навчальному закладі (Харківська юридична академія ім. Я. Мудрого). При поступленні жодних перепон чи труднощів у неї не виникло. Але фактів визнання результатів навчання здобувачів ОП в інших навчальних закладах в рамках академічної мобільності не виявлено. Закладом вищої освіти наведено приклад перебування на ОП іноземного громадянина з ЄС. У 2019/2020 н.р. у I семестрі студент з Литви Кипрас Адомайтіс навчався за даною ОП відповідно до академічної мобільності й успішно завершив навчання. Даний факт перевірено експертами та документально підтверджений.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На ОП «Європейське бізнесове право» відсутні практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які були б доступними для всіх учасників освітнього.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1) Чіткість та зрозумілість правил прийому на навчання за освітньою програмою; 2) відсутність дискримінаційних положень; 3) нормативно-правова база, що регулює процедуру вступу та визнання результатів навчання, оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1) Фактично відсутня практика визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема в рамках академічної мобільності. Рекомендується активізувати співпрацю з вітчизняними та зарубіжними ЗВО для покращення внутрішньої та зовнішньої мобільності здобувачів, в т.ч. в рамках програми Erasmus+.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Констатовано загальну відповідність критерію доступності до освітньої програми та визнання результатів навчання. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Виявлені недоліки не є суттєвими, але одночасно з тим не дають підстав поставити рівень "А".

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ, вивчивши матеріали самоаналізу, силабуси ОП (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/) констатує, що навчальний процес за програмою відбувається на високому науковому, навчально-методичному та організаційному рівні. За умов навчання offline використовується широкий арсенал засобів та прийомів, у тому числі сучасного та інноваційного характеру. Вивчення низки юридичних навчальних дисциплін з використанням сучасних методів case study та moot court дозволяє не лише сформувати компетентності щодо предмету, але й використання його на практиці, моделювання конкретних ситуацій, досягнути заявлених цілей та програмних результатів. Досвід застосування підготовки та складання процесуальних документів дозволяє удосконалити writing skills та drafting skills здобувачів вищої освіти. За умов навчання online або в змішаному форматі, враховуючи відсутність заочної форми, застосовується уніфікований підхід з використанням інтегрування платформ Moodle, E-learning (<https://e-learning.iir.edu.ua/>), організація навчального процесу, онлайн заняття та контрольні заходи здійснюються із використанням Microsoft Office 365 і єдиного автоматизованого робочого місця, який спрямований на зручність використання для здобувача вищої освіти. Студентоцентрований підхід та принципи академічної свободи під час реалізації ОП забезпечується через вибірковий перелік навчальних дисциплін, які спрямовані на поглиблення обов'язкової компоненти й обираються на початку навчання. Вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти проводиться на основі Положення про порядок реалізації студентами ВУЗу права на вільний вибір навчальних дисциплін [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF). EG виявлено, що через малокомплектність навчальної групи (6-8 студентів) фактично неможливо застосувати вибірковість дисциплін, оскільки питання про вибір конкретних дисциплін чи блоків дисциплін вирішується переважним числом здобувачів при вступі на ОП, оскільки відсутня можливість вибору навчальних дисциплін з інших освітніх програм (у тому числі англійських), інших спеціальностей та факультетів (інститутів). Про врахування інтересів здобувачів вищої освіти свідчить така складова моніторингу задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання та викладання є їхнє опитування (Положення про організацію освітнього процесу в КНУ ім. Шевченка <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), а також соціологічними дослідженнями Навчальною лабораторією з прикладних соціологічних досліджень, яка діє на базі факультету соціології ЗВО (опитування Unidos (http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya)). На цьому сайті відсутні дослідження за 2020 рік з поясненням, що напрацьовувалися нові механізми та інструменти, а також тим, що саме зараз це дослідження проводиться, водночас експертній групі були надані результати анкетування здобувачів вищої освіти за відповідною ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Експертною групою внаслідок вивчення даних сайту ЗВО, Інституту міжнародних відносин констатується, що локальними актами визначено аспекти надання доступу до інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Відповідно до локальних актів щодо системи забезпечення якості освіти та освітнього процесу <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>, та організації освітнього процесу <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>, учасникам освітнього процесу доводиться до відома інформація про організацію та здійснення навчального процесу, починаючи від вступу до ЗВО, адже ще до вступу, в рамках профорієнтаційної роботи, надається інформація про освітню програму, а також визначається вільна траєкторія студентів через формування обсягу вибіркових дисциплін. Здобувачі освіти та інші стейкхолдери в будь-який час мають можливість ознайомитися із силабусами навчальних дисциплін на сайті ЗВО (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/), де міститься необхідна та достатня інформація про зміст навчальних дисциплін, програмні результати та особливості оцінювання. Здобувачі вищої освіти та випускники програми підтвердили наявність творчої співпраці з викладачами з метою надання інформації та врахування пропозицій студентів задля організації навчального процесу, існує змогла ознайомитися з інформацією на сайті ЗВО, а також на платформах E-learning (<https://e-learning.iir.edu.ua/>), Moodle, Microsoft Teams. Викладачами проводиться оновлення усього комплексу інформації, яка міститься у змісті навчальних дисциплін. Під час зустрічі з НПП та здобувачами вищої освіти експертною групою з'ясовано, що протягом місяця з часу зарахування студентам до відома нормативна база щодо регулювання освітнього процесу, в тому числі питання правового статусу здобувача вищої освіти та учасників цивільного процесу, в умовах змішаної форми навчання проводилося в складі малих груп з дотриманням вимог санітарного дистанціювання та інших заходів щодо забезпечення безпечного навчального середовища.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Експертна група шляхом ознайомлення з матеріалами самоаналізу, відомостями про науково-педагогічних працівників, аналізом публікаційної активності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти дійшла до висновку, що здобувачі освіти заохочуються до здійснення науково-дослідної роботи, залучаються, за їхнім бажанням, до участі в наукових конференціях та семінарах. На базі Інституту проводяться такі щорічні наукові заходи (міжнародна науково-практична конференція «Шевченківська весна», https://drive.google.com/file/d/1u1hxE75169dbxVj14DYbvWEty_401TvO/view, міжнародна науково-теоретична конференція молодих вчених «Актуальні проблеми міжнародних відносин» (у тому числі в 2020 році - <http://www.iir.edu.ua/uploads/files/Програма%20АПМВ%20-2020-студенти.pdf>). Експертною групою відзначається активна участь здобувачів вищої освіти в заходах, які потребують знань, навиків та дослідницького хисту, в тому числі в II Всеукраїнських змаганнях (Moot Court) з права Європейського Союзу, які було проведено 15.10.2020 р., у яких перше місце зайняла команда ЗВО та Українського католицького університету (https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1065132583953020&id=100013688647638). Інформування студентів відбувається за допомогою електронних поштових повідомлень, розміщення відповідної інформації на сторінках кафедри та Інституту в соціальній мережі Facebook, викладачів або гаранта ОП під час проведення аудиторних занять. Також відповідна інформація постійно розміщується на сторінці відділу міжнародного співробітництва ЗВО <http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/ua/>. Інформація також викладається в телеграм каналі наукового департаменту Інституту міжнародних відносин, що є органом студентського самоврядування (<https://t.me/scidep>). НПП та здобувачі вищої освіти мають змогу публікуватися у наукових виданнях інституту: «Вісник КНУ Міжнародні відносини», «Актуальні проблеми міжнародних відносин», «Міжнародні відносини. Серія "Політичні науки"», «Міжнародні відносини. Серія "Економічні науки"», «Журнал європейського та порівняльного права», низка з яких включена до переліку наукових фахових видань з юридичних наук (<http://www.iir.edu.ua/publications/periodicals/>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

За результатами зустрічі з НПП, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, експертною групою встановлено, що ініціатором змін до змісту ОП та змісту навчальних дисциплін можуть і фактично виступають усі стейкхолдери, ця робота змістовно відлагоджена шляхом обговорення змісту освітньої програми та змісту навчальних дисциплін на засіданнях кафедри та науково-методичної комісії ІМВ, яку очолює професор кафедри К. В. Смирнова (http://www.iir.edu.ua/science/scientific_methodical_commission/). НМК ІМВ безпосередньо здійснює аналіз та організовує систематизацію робочих, навчальних робочих програм та інших навчально-методичних і наукових матеріалів, які забезпечують навчальний процес, – стосовно їх відповідності встановленим стандартам, здійснює моніторинг стану навчально-методичної роботи кафедр ІМВ. Водночас слід відзначити випадки недостатності документального підтвердження співпраці із роботодавцями, наявності та врахування конкретних пропозицій учасників навчального процесу. Також визначено громіздкий порядок внесення змін до ОП, свідчення цього став протокол розширеного засідання проектної групи ОП від 29.03.2020 р., у якому розглядалися перспективи конкретного оновлення освітньої програми, починаючи з 2020/2021 навчального року. Таким чином констатуємо ймовірність втілення пропозиції щодо вдосконалення ОП з певним запізненням, що може впливати на інтереси здобувачів вищої освіти, НПП та роботодавців. Під час зустрічі з НПП викладачі експертною групою встановлено, що зміни до змісту навчальних дисциплін вносяться у міру потреби, в тому числі через зміни європейського законодавства щодо ведення бізнесу, запровадження карантинних заходів, тощо.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Безперечним та визначальним фактором навчання, викладання та наукових досліджень у контексті інтернаціоналізації діяльності ЗВО є викладання навчальних дисциплін ОП англійською мовою. Подібний підхід дає можливість підготувати випускника із такими компетентностями, які вирізнятимуть його на ринку праці. Навчальний процес за ОП здійснюється переважно знаними та відомими спеціалістами у сфері міжнародного права, які залучені до багатьох різноманітних наукових та експертних проектів у сфері міжнародного права взагалі та європейського права зокрема. Здобувачам вищої освіти створюються умови для міжнародної співпраці завдяки участі в міжнародних проектах, конференціях і семінарах відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk. Також у ЗВО створено відділ академічної мобільності, на сторінці якого розміщується необхідна для здобувачів та НПП інформація <http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>. Водночас експертною групою встановлено, що здобувачі переважно достатньо пасивні щодо отримання такої інформації, планування та участі в подібних проектах цих та попереднього навчального періоду. Важливим аспектом інтернаціоналізації ОП є можливість навчання на ній іноземних студентів, що підтверджено на зустрічі із випускниками ОП, у якій взяв участь правник із Республіки Ірак.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Організація навчального процесу за ОП детально регламентована локальними актами, упорядкована із забезпеченням організаційного та методичного супроводу з боку адміністративного персоналу. ЗВО впроваджує новітні методики викладання правничих дисциплін із використанням case study, змішана форма навчання посприяла створенню єдиного робочого місця з інтегруванням на базі Moodle різноманітних програм та інших платформ, що сприяє уніфікації організації навчального процесу, створенню умов для досягнення програмних результатів та зменшення стресу, обумовленого зміною формату навчання. Повне та своєчасне інформування учасників освітнього процесу про зміст ОП, участь у наукових заходах, вплив на ОП відбувається із використанням різноманітних інструментів (сайт Інституту міжнародних відносин, E-learning, телеграм-канали, соціальні мережі, тощо). Викладання навчальних дисциплін англійською мовою та зміст ОП дозволяє залучати іноземних студентів, які зацікавлені в отриманні інформації про особливості правового регулювання та ведення бізнесу в Європейському Союзі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Враховуючи малокомплектність навчальних груп за ОП, доцільно розглянути питання розширення можливостей більшого використання засад студентоцентрованого підходу шляхом надання здобувачам можливості обрання навчальних дисциплін вибіркового циклу зі змісту інших англійських освітніх програм із спеціальності 293 Міжнародне право. Доцільно розглянути можливість залучення фахівців-соціологів для проведення опитування та аналізу анкетування не лише в рамках ЗВО та Інституту міжнародних відносин, але й у розрізі ОП та окремих навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Загалом за критерієм «Навчання і викладання за освітньою програмою» констатується відповідність встановленим вимогам. Виявлені окремі недоліки не впливають на загальну оцінку і не впливають на рівень якості освітньої програми в цілому.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Аналізуючи локальні акти ЗВО, експертною групою з'ясовано, що у ЗВО питання проведення контрольних заходів, критеріїв оцінки здобувачів вищої освіти врегульовано низкою локальних актів: Положенням про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка для оцінювання результатів навчання здобувачів <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educationalprocess.pdf>, Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Макет) <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>, Етичним кодексом університетської спільноти Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-theuniversity-community.pdf>, Порядком вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1335>, Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352> та ін. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти як за ОП в цілому, так і за кожною навчальною дисципліною, оприлюднені заздалегідь, є зрозумілими та чітко визначеними в найбільш зручній для здобувачів вищої освіти формі – силабусах, що розміщені на сайті Інституту міжнародних відносин http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/. Це дає змогу зробити висновок, що упорядкування цього аспекту освітньої діяльності здійснюється на належному рівні. Експертна група шляхом вивчення освітньої програми, навчального плану, силабусів навчальних дисциплін, спілкування з гарантом ОП, НПП та здобувачами вищої освіти робить висновок, що представлені форми контрольних заходів в цілому відповідають змісту ОП, дають можливість визначити програмні результати, вони забезпечують можливість виявити результати навчання як за окремим освітнім компонентом, так і за ОП у цілому. Водночас експертна група звертає увагу на можливо недооцінений у значимості статус контрольного заходу за

навчальною дисципліною «Практикум перекладу» (1, 2 семестри), контрольними заходами щодо якого є заліки, хоча в подальшому під час підсумкової атестації за ОП проводиться кваліфікаційний іспит «Теорія і практика перекладу (іноземна мова)» (ННД.13).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Враховуючи відсутність затвердженого стандарту зі спеціальності 293 Міжнародне право, експертною групою виявлено, що визначення форми атестації здобувачів вищої освіти здійснюється в ОП з урахуванням досвіду освітньої діяльності в Інституті міжнародних відносин, який зазнав певних змін та трансформацій (Порядок проведення комплексного кваліфікаційного іспиту та форми документації регламентуються Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у КНУ <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20pro%20DEK.doc>) з урахуванням особливостей, визначених Тимчасовим порядком проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, затверджено наказом Ректора від 21.05.20 за №328-32 (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20dyst_tech.pdf). Особливістю форми підсумкової атестації за ОП є її розщеплення на два елементи, які здійснюються в різні навчальні періоди. Так, кваліфікаційний іспит «Теорія і практика перекладу (іноземна мова)» (ННД.13) організовується у другому семестрі, а комплексний кваліфікаційний іспит ОП «Європейське бізнесове право» ОР магістр (ННД.12) та захист магістерської роботи (ННД.10) – після третьому семестру, фіналізуючи навчальний процес за ОП. Виконання кваліфікаційної роботи зазвичай притаманне освітньо-науковим програмам, але така форма атестації належить до внутрішніх повноважень розробників ОП та відповідного ЗВО. Окрім цього, позитивні відгуки про наявність такої складової підсумкової атестації, як виконання та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи відзначено роботодавцями, оскільки формує у здобувачів вищої освіти необхідні компетентності щодо аналізу, дослідження та створення нового ґрунтового продукту. Відповідно до навчального плану, що підтверджено НПП та здобувачами вищої освіти, іспити проводяться у письмовій формі, під час змішаної форми навчання форми атестації корегуються відповідно до локальних актів ЗВО, що мінімізує відмінності від запрограмованих результатів. У ЗВО створені всі передумови задля того, щоб зміст та структура кваліфікаційної (магістерської) роботи відповідали нормам академічної доброчесності, дали можливість визначити рівень опанування здобувачами вищої освіти навиків аналізу, дослідження та обґрунтування. У зв'язку з цим обрання та затвердження тем кваліфікаційних робіт здійснюється протягом першого семестру навчання, при цьому здобувачі вищої освіти підтвердили можливість пропонувати власні теми для дослідження у межах ОП, а також пропонувати кандидатури наукових керівників з числа НПП, які можуть здійснювати керівництво і коло їхніх наукових інтересів відповідає тематиці кваліфікаційної (магістерської) роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група на підставі аналізу змісту сайту Інституту міжнародних відносин, спілкування із здобувачами вищої освіти та НПП констатує, що повна інформація щодо форм контрольних заходів та критерії оцінювання з кожної складової освітньої програми та ОП загалом доводиться здобувачам вищої освіти в належні строки, визначені правила відповідають вимогам чіткості та зрозумілості. Здобувачі вищої освіти в повній мірі продемонстрували обізнаність із тими контрольними заходами та критеріями оцінювання, які будуть попереду, а також завершуватимуть ОП. Так, сама процедура проведення контрольних заходів та оскарження отриманих результатів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти за ОП експертною групою було з'ясовано, що у разі незгоди здобувача з результатами підсумкового контролю, ним може бути подано апеляцію. Після подання апеляції створюється комісія у складі представників профільної кафедри, які вивчають обставини скарги та у разі її задоволення призначають проведення повторного іспиту. У такому разі повторний іспит приймають відповідний викладач та призначений ще один екзаменатор. Здобувачами вищої освіти за ОП вказувалося, що про цей алгоритм їм відомо, вони можуть ним скористатися, були поодинокі випадки незгоди із результатами контрольних заходів, але формалізації такої діяльності не відбувалося і ситуація вирішувалася без виникнення конфліктної ситуації та непорозуміння, але виникали вони не у зв'язку із порушенням процедури, наявністю упередженого ставлення чи конфлікту інтересів, за результати спілкування з екзаменатором здобувач вищої освіти залишився задоволеним. За ОП мав місце випадок відрухування у зв'язку з невиконанням студенткою кваліфікаційної роботи (наказ від 23.01.2018 р.), але вона змогла поновитися в наступному навчальному році та успішно захистити роботу в екзаменаційній комісії ЗВО (наказ від 26.11.2018 р., додаток до наказу від 12.02.2019 р.).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під

час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Експертною групою встановлено, що в ЗВО діє система локальних актів щодо забезпечення політики, стандартів та процедур забезпечення академічної доброчесності (Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>, Етичний кодекс університетської спільноти Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>, Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1335>). На належному рівні забезпечено цю процедуру інституційно, оскільки створено низку органів, які своїм завданням мають безпосереднє пропагування та забезпечення стандартів academic integrity на усіх рівнях освітньої та наукової діяльності. Так, створено Постійну комісію Вченої ради з питань етики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, що діє відповідно до Положення про Постійну комісію Вченої ради з питань етики Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>. За результати зустрічі з НПП та здобувачами вищої освіти експертної групою констатується належна обізнаність учасників навчального процесу про цінності академічної доброчесності, інституційне забезпечення та процедури встановлення, дотримання, а також наслідки недотримання положень про академічну доброчесність. У більш прикладному плані здобувачам вищої освіти роз'яснено, що ЗВО гарантує безвідплатну перевірку кваліфікаційної (магістерської) роботи з використанням «Unicheck», яка рекомендована до використання МОН України «Unicheck» <https://unicheck.com/>, і з якою укладено договір ЗВО. При виявленні текстових збігів понад 25% (незалежно від наявності чи відсутності плагіату, про який можуть дати оцінку лише фахівці) робота не допускається до подальшого рецензування та захисту в екзаменаційній комісії, а наступні перевірки відбуваються на відплатній основі. Питання виявлення та запобігання академічному плагіату чітко врегулюється Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352>.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Встановлення форм контрольних заходів, їхнього проведення, перегляду та критеріїв оцінки навчальних результатів за ОП детально регламентовані локальними актами, упорядковані, доведені до здобувачів вищої освіти, забезпечуються НПП та керівництвом ЗВО. Впровадження підсумкової атестації різних форм та у різні навчальні періоди, що дозволяє зменшити психологічне навантаження на здобувачів вищої освіти та оцінити різні програмні результати за ОП. Впровадження фінансових інструментів сприяння академічній доброчесності шляхом забезпечення безвідплатної перевірки кваліфікаційних (магістерських) робіт з використанням інструментарію «Unicheck».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недостатньо обґрунтовано рівень контрольних заходів за навчальною дисципліною «Практикум перекладу» у вигляді заліку, оскільки зміст навчальної дисципліни в подальшому входить до програми комплексного кваліфікаційного іспиту «Теорія і практика перекладу (іноземна мова)», за результатами якого вирішується питання присвоєння кваліфікації «перекладач з іноземної мови».

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом за критерієм «Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність» констатується відповідність встановленим вимогам. Висловлені зауваження не впливають на загальну оцінку і не впливають на рівень якості освітньої програми в цілому.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Враховуючи дані, наведені у відомостях про кадрове забезпечення ОП, силабусах навчальних дисциплін, розкладі навчальних занять експертною групою констатовано, що заняття проводяться викладачами високого класу, визнаними професіоналами не лише в Україні, але й за кордоном, учасниками різноманітних міжнародних проєктів, грантів, наукових конференцій. Серед викладачів є володілець наукового винаходу «Спосіб вивчення іноземної мови» (наприклад, патент № 90224, внесено в Державному реєстрі патентів України на винаходи 12.04.2010 р.), який безпосередньо використовується в освітній діяльності. Добір викладачів, які забезпечуються ОП, в повній мірі відповідає змісту та спрямованості освітньої програми, наукова, методична діяльність та публікаційна активність викладачів у повній мірі гармонізує із навчальними дисциплінами, які ними викладаються. Це, у свою чергу, дозволяє гарантувати досягнення цілей та програмних результатів навчання. Спроможність НПП забезпечувати викладання навчальних дисциплін англійською мовою на належному рівні підтверджується кваліфікацією «юрист-міжнародник, перекладач з англійської мови» - викладачів, які є випускниками ІМВ (Ксенія Смирнова, Ярослав Костюченко, Олена Святун, Олексій Святун та ін.), участю НПП у складі суддівських колегій Всеукраїнських Moot Court, які проводяться англійською мовою (Ксенія Смирнова, Алла Федорова, Ілля Вляцько), включенням до числа сертифікованих тренерів освітньої дистанційної програми для юристів Ради Європи «HELP» (Алла Федорова), наявністю в усіх НПП наукових публікацій англійською мовою, проходженням наукових стажувань у зарубіжних країнах. Під час виїзної експертизи експертною групою відвідано низку навчальних занять, які проведено англійською мовою (у т.ч. Яни Бенідик). Здобувачі та випускники ОП визнають авторитет своїх викладачів у науковій сфері та у спеціальності 293 Міжнародне право. До навчального процесу залучаються особи, які мають ґрунтовний досвід практичної діяльності у національній та іноземних юрисдикціях, працюють у міжнародному бізнесі, юридичному супроводі зовнішньоекономічної діяльності, на дипломатичній та державній службі, що дає можливість тісно поєднувати теорію та практику, забезпечувати практичну складову навчально-професійної програми. Викладачі за ОП активно беруть участь в наукових дослідженнях, публікують свої роботи в Україні та за кордоном, постійно підвищують свій професійний та викладацький рівень, активно сприяють професійному зростанню здобувачів вищої освіти. Особливо відзначаємо авторитет та професійний рівень К. Смирнової, яка є головою науково-методичної комісії Інституту, а також брала активну участь в підготовці комітетських слухань парламенту з проблем вищої освіти, які було заплановано і проведено вже в час роботи експертної групи у ЗВО (11.11.2020 р).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

За результатами вивчення процедур конкурсного добору на посади наукових та науково-педагогічних працівників експертною групою визначено, що конкурсний добір викладачів регулюється низкою локальних актів, які в цілому дозволяють забезпечити прозорий та конкурентний добір викладачів в цілому та для конкретної ОП зокрема. Такими є Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-20-58/75-2013-01-16-01-00-41.html> та Порядок конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=184>. Загальним засадами процедури виступає відкритість, гласність, незалежність, об'єктивність та обґрунтованість рішень, неупереджене ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Оголошення конкурсу відбувається через сайт вченої Ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?cat=9>, а також шляхом оповіщення в друкованому засобі масової інформації - газеті «Сучасна освіта України». Експертна група за результатами зустрічі з НПП та адміністративним персоналом, виявлено що викладач Я. Бенедик, яка залучена до забезпечення ОП, з вересня 2020 року перебуває на посаді асистента кафедри на умовах строкового трудового договору, при цьому в попередньому періоді залучалася до забезпечення ОП на умовах погодинної оплати праці. Таким чином ЗВО, перебуваючи в умовах карантинних заходів, має складнощі із забезпечення конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників для забезпечення ОП, при цьому, враховуючи пояснення представника відділу кадрів, зазвичай такий відбір має переважно змагальний характер, коли на зайняття посади може претендувати 2-3 претенденти. Щодо інших НПП, які забезпечують ОП, проводиться процедура продовження контрактів, нових вакантних посад, щодо яких повинен проводитись конкурс, відкрито не було. За останні роки на кафедрі заслуховувалися звіти про науково-педагогічну діяльність.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Експертною групою встановлено, що роботодавці залучені не лише до процедури удосконалення ОП, але й до організації та реалізації освітнього процесу. Такими формами за результатами вивчення наданої документів виступає надання баз практики в Європейській асоціації європейського права (наказ від 10.07.2020 № 1801-33), залучення практичних працівників, які можуть стати потенційними роботодавцями, до проведення занять, наукове керівництво та рецензування кваліфікаційних (магістерських) робіт, проведення відбору та організації стажування здобувачів вищої освіти за ОП у міжсесійний (літній) період, представники роботодавців залучаються у якості голів екзаменаційних комісій. Залучення роботодавців дає можливість пов'язати теорію та практику, визначити подальші тенденції правозастосування у сфері європейського бізнесового права, а також сформулювати запити щодо оновлення змісту та форми ОП. Інститутом з метою дослідження та аналізу потреб ринку праці у спеціалістах

створено спеціалізований Центр кар'єри та працевлаштування, який надає інформацію про наявність вакансій та проводить низку заходів та фахових тренінгів, про що постійно інформує на сайті Інституту, телеграм-каналах та соціальних мережах <https://www.facebook.com/career.iir>. Запровадження карантину перед Інститутом обумовило питання стосовно зміни формату проведення щорічної ярмарки вакансій http://www.iir.edu.ua/institute/career_employment_centre/, яка зазвичай проводиться у березні-квітні кожного року за сприяння Фонду розвитку і Центру кар'єри.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Експертна група, проаналізувавши склад кадрового забезпечення навчальних дисциплін за ОП, провівши зустрічі із НПП, здобувачами вищої освіти та роботодавцями, підтверджує, що до аудиторних занять залучаються відомі практикуючі адвокати, представники Офісу Ради Європи, представники міжнародних організацій, органів держави влади, у тому числі Офісу Президента України. Окрім цього значна частина НПП, які забезпечують ОП, є експертами в галузі, мають власний юридичний бізнес і нерідко стають роботодавцями кращих випускників ОП, ними проводяться стажування для здобувачів вищої освіти між другим та третім семестром (наприклад, ЮФ «Брати Попко і партнери»). Практикуючі юристи залучаються для застосування методу case study під час проведення семінарських занять. Під час зустрічі експертної групи із роботодавцями висловилися тези про можливість розширення співпраці в рамках ОП задля проведення аудиторних занять з конкретних тем, підготовленої аудиторії, ознайомлення з актуальною практикою судових органів та арбітражів.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Основним центром підвищення кваліфікації НПП Інститут післядипломної освіти, який є структурним підрозділом КНУ імені Тараса Шевченка (<http://www.ipe.knu.ua/pidvyshhennya-kvalifikatsiyi.html>), що дозволяє гарантувати безвідплатність та безперервність підвищення кваліфікації, врахування потреб та запитів викладачів, особливо з урахуванням переходу ЗВО на змішану форму навчання та впровадження інструментів дистанційного навчання через запровадження карантинних заходів задля стримування поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Базами підвищення кваліфікації НПП, які забезпечують ОП, є Національна академія державного управління при Президенті України, Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Національна академія прокуратури України, Координаційний центр з надання правової допомоги, МГО «Універсальна екзаменаційна мережа», Центр міжнародного приватного підприємництва (CIPE). НПП підвищують свій фаховий рівень через залучення до різноманітних проєктів, зокрема проєктів Європейського Союзу з підтримки імплементації Угоди про євроасоціацію «Association4You», Офісу Ради Європи та ін. Викладачі проходять освітні стажування в європейських університетах (так, К. В. Смирнова підвищила кваліфікацію на кафедрі соціальної педагогіки Університету Т. Гарика Масарика). Також НПП підвищують свою професійну кваліфікацію з використанням HELP (The European Programme for Human Rights Education for Legal Professionals) (<http://help.elearning.ext.coe.int/>). Експертна група окремо звертає увагу на позитивну практику – ініціативу випускників Інституту міжнародних відносин щодо створення Благодійної організації «Фонд розвитку Інституту міжнародних відносин» (повідомлення на сайті Інститут - <http://www.iir.edu.ua/fond/>, сайт організації - <http://iirfund.org/>, сторінка в соціальній мережі - <https://www.facebook.com/iirfund2013>), яка працює над впровадженням елементів механізму ендавменту (фінансових пожертв) задля подальшого удосконалення матеріально-технічної бази ЗВО, підтримки та сприяння розвитку науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти, які навчаються за освітніми програмами в Інституті міжнародних відносин. Наразі, за словами голови Правління організації В. П. Мазуренко йдеться про суму в 1,5 млн накопичень задля таких потреб.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Процедури стимулювання викладацької активності визначається низкою визначальних локальних актів, у тому числі установчих (Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-20-58/75-2013-01-16-01-00-41.html>, Колективний договір Київського національного університету імені Тараса Шевченка (із змінами і доповненнями схваленими конференцією трудового колективу 7 квітня 2009 року) <http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-23-37/283-2013-02-15-05-39-54.html>. З метою дотримання порядку та визначення розміру заохочення працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка, створено комісії з матеріального заохочення (розпорядження від 10.12.2018 р. № 113) <http://science.univ.kiev.ua/news/official/3247/>. ЗВО передбачена практика стимулювання публікаційної активності у наукових виданнях, які індексовані в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Окрім цього створено умови для нематеріального заохочення викладачів шляхом визначення найкращих викладачів, вносяться подання про відзначення державними та відомчими нагородами. У ході зустрічі із НПП та представниками адміністративного персоналу з'ясувалося, що НПП, які забезпечують ОП, не отримують надбавку за знання та використання в роботі іноземної мови, визначеною постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. № 1298 та п.п. «Г» п.п. 2 п. 4 наказу МОН від 26.09.2005 р. № 557. Представник відділу кадрів пояснив, що існує певна процедура подання від Інституту міжнародних, у якому

повинна вказуватися потреба призначення такої надбавки, обсяг навчального навантаження, яке забезпечується із використанням іноземної мови в навчальному процесі. Експертна група вважає, що ця обставина впливає на подальший розвиток англійських ОП в ЗВО, вказує на необхідність зміни політики стосовно стимулювання розвитку викладацької майстерності, справедливої винагороди НПП, які забезпечують ОП, і впроваджують її англійський блок.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Висококваліфікований викладацький склад, який спроможний на високому науковому та навчально-методичному рівні забезпечити впровадження ОП та сприяти здобуттю студентами програмних результатів. Застосування унікальних запатентованих освітніх технологій у навчальному процесі. Глибокий рівень співпраці із роботодавцями, практичними працівниками, неформальний характер стосунків, внаслідок складається унікальна творча атмосфера, у якій усі учасники освітнього процесу вболівають за зміст та ефективність ОП, подальше працевлаштування випускників. Інституційна спроможність ЗВО забезпечити підвищення кваліфікації НПП у професійній та педагогічній сферах, а також сприяння самоосвіті та професійному розвитку викладачів шляхом участі в різноманітних проєктах, у тому числі за кордоном. Ініціювання запровадження інструментів ендавменту як способу сприяння освітній діяльності Інституту міжнародних відносин.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Доцільно відмовитися від використання практики укладення середньострокових (наприклад, річних) трудових договорів без проведення конкурсу та продовження (продовження) наявних контрактів без проведення прозорих конкурентних конкурсних процедур. Потребує удосконалення відповідно до чинного законодавства процедура забезпечення справедливої винагороди НПП, які використовують іноземну мову в своїй діяльності і забезпечують конкурентоспроможність та унікальність ОП. Із створенням ради роботодавців варто посилити формалізацію відносин із роботодавцями не лише для фіксації такої взаємодії, але й надання можливості аналізувати їх на різних рівнях, за участю різних стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом за критерієм «Людські ресурси» констатується відповідність встановленим вимогам. Виявлені окремі недоліки не впливають на загальну оцінку і не впливають на рівень якості освітньої програми в цілому.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

За допомогою програми ZOOM, експертна група мала можливість оглянути інфраструктуру, інформаційні ресурси та технічне забезпечення у ЗВО. Фінансування освітнього процесу здобувачів другого рівня вищої освіти за даною ОП відбувається за рахунок фізичних і юридичних осіб. Перевіряючи матеріально-технічні ресурси, ЕГ переконалася, що аудиторії оснащені усіма необхідними матеріалами, які дозволяють реалізовувати освітній процес. Перевагою є те, що в рамках цієї ОП передбачені аудиторії для занять з іноземної мови, які обладнані спеціальними технічними пристроями, зокрема комп'ютерами і навушниками. Є також окремі комп'ютерні класи, аудиторії з мультимедійними проекторами, зала Вченої ради, спортивні зал і майданчик. Особливістю є функціонування науково-експертного центру Європейського права (227-228 ауд.) зі спеціалізованою літературою, облаштований фліпчартом, міні-бібліотекою іноземною мовою та інтерактивною дошкою. Бібліотека ІМВ, яка є структурним підрозділом Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Університету (<http://www.iir.edu.ua/science/library/>), складається з двох читальних зал для загального користування здобувачів та НПП. Література представлена англійською мовою у паперовому та електронному варіантах. Під час дистанційного навчання, через електронний ресурс, здобувачі і викладачі мають доступ до усіх джерел бібліотеки. Окрім того, кожен здобувач ОП має доступ до всієї інформації щодо дисципліни в електронних кабінетах викладачів (силабуси, кейси, презентації, літ-ра,

журнали тощо). Біля корпусу ІМВ розташований гуртожиток для проживання студентів та паркувальні місця. Навчально-методичне забезпечення ОП складається з робочих програм, методичних рекомендацій та очікуваних програмних результатів, які розробляються кафедрою ІМВ.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами інтерв'ювання здобувачів, представників студентського самоврядування, академічного та адміністративного персоналу і співставлення даних, у закладі вищої освіти забезпечено безоплатний доступ для учасників вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми. Учасники акредитаційної експертизи підтвердили, що доступ до інформаційних ресурсів, зокрема бібліотеки ІМВ, комп'ютерної техніки та інтернету є безкоштовним. Користування мультимедійними проекторами, спортивним інвентарем та іншими матеріально-технічними ресурсами є також безоплатним для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі та викладачі ЗВО також відмітили, що програма перевірки на плагіат Unicheck є безоплатною.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час інтерв'ювання фокус-груп, а саме здобувачів ВО, представників студентського самоврядування і на основі огляду матеріально-технічної бази, яка відповідає усім нормативним вимогам та стандартам безпеки, експертна група встановила, що освітнє середовище є цілком безпечним для життя та здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі регулярно проходять інструктаж з питань охорони праці, безпеки та гігієни праці. Зокрема, велика увага приділяється психічному здоров'ю у ЗВО. У зв'язку з академічною мобільністю, для покращення адаптації здобувачів ОП до україномовного освітнього середовища, в Інституті відбуваються заходи: «Міс ІМВ», «Містер та Міс Дипломат», «Веселка країн», «День кар'єри», «Благодійний бал ІМВ». Також в університеті активно діють: Психологічна служба Університету, Інститут психіатрії та Університетська клініка. У зв'язку з поширенням COVID-19 і переведенням навчального процесу у дистанційний режим, за психологічною допомогою учасники ОП звертаються до Психологічної служби в онлайн режимі (<http://www.univ.kiev.ua/news/10991>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічі зі здобувачами, експерти впевнилися у тому, що за допомогою студентського самоврядування, викладачів та сайтів Університету заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною освітньою програмою. Здобувачі підтвердили, що освітню підтримку здійснюють викладачі за допомогою особистих веб-сторінок навчальної лабораторії ІОТ ІМВ та за допомогою соціальних мереж: Facebook, Telegram. Організаційну та інформаційну підтримку здійснюють методисти спеціальності та представники студентського самоврядування. Експерти вели діалог з Головою Наукового департаменту Ради студентів ІМВ, Секретарем Студентського парламенту Університету, Заступником Голови Наукового товариства студентів Інституту, Головою департаменту англійської мови, Заступником Голови Ради студентів, Радником Голови Юридичного департаменту Студентського парламенту Університету, Заступником Голови Ради студентів з освітніх питань, які продемонстрували свої завдання згідно посад. (https://t.me/sas_iir, <https://t.me/scidep>, https://t.me/spu_feedback_bot, https://t.me/SP_legal, <https://t.me/ihaverightsbot>, <https://t.me/edpofiiir>). Консультативну підтримку забезпечують викладачі і Центр кар'єри та працевлаштування ІМВ (<https://www.facebook.com/career.iir/>). Соціальна підтримка не передбачена, адже на цій освітній програмі контрактна форма навчання. Під час інтерв'ювання зі здобувачами, вдалося вияснити, що вони цілком задоволені якістю забезпечення усіх елементів підтримки від ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Наразі за ОП «Європейське бізнесове право» здобувачі з особливими освітніми потребами не навчаються. Проте, в ході аналізу матеріально-технічного забезпечення експертна група переконалася, що ІМВ пристосований для реалізації освітніх потреб осіб із особливими освітніми потребами. Такі особи мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я. Передбачено Статутом Університету (http://univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf?fbclid=IwAR3o_sZ9Nr_XoVlrtMdB4moHXcEynXghy-vKk63yCWpxSN-z3Z9u7eNqGbg) та Положенням про організацію освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Відповідно до проєкту

«Університет рівних можливостей» здійснюється поетапне облаштування території Університету до потреб осіб з особливими вимогами (<http://www.univ.kiev.ua/news/10709>). Приміщення обладнані пандусами та ліфтами, що відповідають державним технічним будівельним нормам України, це дає можливість маломобільним особам реалізовувати освітні потреби. Створені паркувальні місця, встановлені мнемосхеми корпусу, мнемосхеми табличок для осіб із порушенням зору. Здобувач із освітніми потребами має право вибрати форму навчання із використанням необхідних технологій – MOODLE і Microsoft Teams. Також в ІМВ працює Психологічна служба Університету (<https://www.facebook.com/psy.service.knu/>), яка допомагає здобувачам з особливими освітніми потребами підвищити рівень участі в житті університету, вирішити особисті переживання та освітні питання. ПСУ враховує побажання щодо покращення умов реалізації освітніх потреб.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час інтерв'ювання здобувачів, випускників та НПП, експертна група переконалася, що всі учасники освітнього процесу ознайомлені з існуючими заходами вирішення конфліктів та протидії корупції. Здобувачі та випускники зазначили, що їх опитували щодо питань врегулювання конфліктів інтересів. Варто відмітити, що всі учасники ОП не були ні свідками ні самими учасниками будь-яких конфліктних ситуацій чи проявів корупції. В ІМВ існує чітка і зрозуміла політика процедури вирішення конфліктних ситуацій, яка доступна всім учасниками ОП. Статут Університету передбачає захист здобувачів освіти під час освітнього процесу від психічного та фізичного насильства (<http://univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). Процедура врегулювання конфліктів міститься в Етичному кодексі університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), Етичному кодексі Інституту (<http://www.iir.edu.ua/students/integrity/>), Положенні про Постійну комісію Вченої ради з питань етики Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>). Також в Університеті розроблено та затверджено «Антикорупційну програму» (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antikoruptsiyna_prohrama.pdf). Здобувачі освіти також можуть звернутися до Ради студентів ІМВ, яка вирішує питання з тими чи іншими викладачами або до Юридичного департаменту Студентського парламенту Університету чи до Етичної комісії, які розглядають порушення етичних норм, передбачені Етичним кодексом ІМВ і університетської спільноти.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси повністю відповідають вимогам Критерію 7, недоліки як такі відсутні. Експертна група переконалася, що матеріально-технічних ресурсів, які є необхідними для досягнення визначених ОП цілей, стратегій та програмних результатів навчання є достатньо. Присутній безоплатний доступ для здобувачів та викладачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для реалізації ОП. Також перевагою є функціонування науково-експертного центру Європейського права зі спеціалізованою англійською літературою, яка постійно оновлюється і є на балансі ІМВ, доступ здобувачів до особистих веб-сторінок навчальної лабораторії ІОТ ІМВ, де наявна вся необхідна інформація щодо освітніх компонентів та неформальне спілкування між здобувачами і НПП у Facebook та Telegram. Освітнє середовище є безпечним для здоров'я, як для фізичного, так і для психічного, ОС також задовольняє потреби та інтереси здобувачів шляхом систематичного опитування. ІМВ забезпечує для здобувачів різні види підтримки. У ЗВО створені придатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. На постійній основі функціонує Психологічна служба Університету, яка надає консультації всім учасникам ОП та створений проєкт «Університет рівних можливостей», який вдосконалює безбар'єрне середовище для отримання освітніх послуг здобувачами освіти з особливими потребами. В Університеті, зокрема ІМВ є чітка політика і процедура вирішення конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін за Критерієм 7 не виявлено. Інформацію, яку експерти виявили у ході інтерв'ювання підтверджено і доповнено до відомостей про самооцінювання ЗВО. Під час спілкування зі здобувачами ОП і випускниками підтверджено задоволеність освітнім середовищем та матеріальними ресурсами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма має констатований рівень повної відповідності із якісними характеристиками за усіма наведеними підкритеріями, тому експертна група дійшла висновку, що ОП «Європейське бізнесове право» в ІМВ КНУ відповідає рівню А за критерієм 7. Особливо вирішальний характер мають матеріально-технічні ресурси, які дозволяють здобувачам безперешкодно досягати програмних цілей зі сприятливими психологічними умовами і з підтримкою з боку ЗВО. Варто зазначити, що університет постійно прикладає зусилля щодо покращення умов для осіб з особливими потребами, втілені задачі проєкту «Університет рівних можливостей». Також, попри встановленого чіткого регламенту вирішення конфліктних ситуацій, усі стейкхолдери дотримуються академічної доброчесності і як наслідок, на цій ОП в ІМВ КНУ не було жодного випадку порушення етичних норм. Саме така характеристика є зразковою для вирішення поставлених задач.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регулюються такими документами: Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ, наказ Ректора від 31 серпня 2018 року за № 716-32 (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>); Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ, затверджений Вченою радою Університету (рішення від 26.06.2019 р. протокол № 16), наказ Ректора від 08 липня 2019 за № 603-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>); наказ Ректора від 05.03.2018 року за № 158-32 «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf); наказ Ректора від 11.08.2017 р. за № 729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf); наказ Ректора «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм» від 08.07.2019 року за № 601-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovyj%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf>); Згідно з п. 2.14.1. Положення про організацію освітнього процесу в Університеті Моніторинг Освітніх програм здійснюється на локальному та загально університетському рівнях. Локальний моніторинг здійснюють зазвичай члени робочої групи програми (комітет Освітньої програми) за участі профільних кафедр із залученням представників органів студентського самоврядування. Періодичність перегляду ОП можна визначити не менше ніж 1 раз на рік на Науково-методичній комісії і Вченій раді ІМВ. Звіти із локального моніторингу подаються до сектору моніторингу якості освіти Університету. Пізніше загально університетським моніторингом займається сектор моніторингу якості освіти Університету, який готує аналітичні матеріали для Науково-методичної ради та Вченої ради Університету за звітами щодо локального моніторингу. Проєктна група, наприкінці 2019 року після обговорення, переглянула навчальний план ОП, беручи до уваги динамічність розвитку ринку праці та появу нових аспектів у юридичній діяльності. В результаті перегляду ОП, були внесені зміни в: опис ОП, у навчальний план та зміни у формулювання переліку дисциплін вибіркових компонентів ОП з вересня 2020 року. При веденні діалогу з представниками студентського самоврядування, експертна група виявила, що саме цих стейкхолдерів не залучають до перегляду ОП. Отже, ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, окрім того, що на локальному моніторингу ОП беруть участь лише представники профільних кафедр.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час інтерв'ювання зі здобувачами освіти, експертна група встановила, що пропозиції від здобувачів формуються в особистому спілкуванні з викладачами у формі бесіди чи опитування в цілях моніторингу ОП та внесення змін до навчального плану. На запит ЕГ щодо надання анкети та результатів опитування здобувачів ВО, які стосувалися цієї ОП, ЗВО надав документальні підтвердження, які свідчать про залученість здобувачів до процедур забезпечення якості ОП як партнери. Також варто зазначити, що з 2009 року, 1-2 рази на рік факультетом соціології Університету проводиться моніторингове опитування UNIDOS (Університетське ДОслідження) (http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya). За результатами бесіди і ознайомлення опитування, можна сказати, що здобувачі задоволені їхньою причетністю до можливості впливати на ОП та вибирати дисципліни. Студентське самоврядування зазвичай займається більше організаційними та інформаційними питаннями щодо культурного життя і адаптації здобувачів. Експертна група вважає, що кафедра «Європейське бізнесове право» має звернути увагу на залучення представників студентського самоврядування цієї ОП до періодичного перегляду, проєктування та вдосконалення ОП у формі засідань кафедр на якій обговорюється вищезгадана програма. У разі відсутності представників студентського самоврядування за цією спеціальністю, варто залучати до обговорення представників груп різних років навчання за цією програмою також у формі тематичного круглого столу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В Університеті передбачений механізм залучення роботодавців в процес моніторингу якості вищої освіти та врегульований Положенням про Ради роботодавців (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_Rad-Robotodavc_2020.pdf). На веб-сайті ІМВ представлені партнери-роботодавці (http://www.iir.edu.ua/institute/career_employment_centre/information_from_employers/our_partners-employers/). Також експертній групі Гарант надав ряд меморандумів про співробітництво ЗВО і роботодавцями. Співпраця з роботодавцями проводить Науково-методична комісія ІМВ та профільні кафедри. Деякі випускники кафедр є викладачами і роботодавцями одночасно, наприклад, Попко В.В. - керуючий партнер юридичної фірми «Брати Попко та Партнери»). Особливістю ОП є те, що її вдосконалюють, змінюють цілі, стратегії та очікувані результати відповідно до умов ринку праці. Роботодавці консультують НПП щодо бажаних якостей здобувача освітньої програми на виході з Університету. Експертна група мала можливість поспілкуватися з такими роботодавцями як: Олександром Фелелом – представником юридичної фірми «Ілляшев та Партнери»; Ганною Христовою – представником Проекту Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень»; Вадимом Попко – керуючим партнером юридичної фірми «Брати Попко та Партнери»; та Зоряною Макарухою – керівником експертної групи з діалогу високого рівня Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції. В ході бесіди, експертна група з'ясувала, що відсутній формальний механізм впливу відповідних стейкхолдерів на зміст ОП. Вони беруть безпосередню участь в освітньому процесі: ознайомлюються на сайті з ОП і проводять лекції, проте їхні пропозиції, побажання, рекомендації проводяться у неформальному спілкуванні. Пізніше НПП на засіданні обговорюють пропозиції стейкхолдерів і вносять зміни до ОП, до прикладу, однією з рекомендацій роботодавців було збільшення практичних кейсів та мут кортів на заняттях.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Кар'єрним розвитком випускника займаються такі підрозділи Інституту: Центр кар'єри та працевлаштування: (http://www.iir.edu.ua/institute/career_employment_centre/) - один раз на рік цей підрозділ проводить Ярмарок з працевлаштування за участі авторитетних вітчизняних та міжнародних фірм, організацій та державних установ; Фонд розвитку Інституту міжнародних відносин: <http://iirfund.org/activities/>. Також створено систему підтримки здобувачів освіти у працевлаштуванні та сприянні кар'єрному зростанні (<https://www.facebook.com/career.iir/>). Органи державної влади та приватні компанії, міжнародні та громадські організації, юридичні фірми, юридичними представниками інтересів клієнтів є місця працевлаштування випускників цієї ОП. Отримання інформації щодо кар'єрного шляху та працевлаштування випускників ОП здійснюється за рахунок особистих комунікацій, а також за допомогою опитування (за бажанням) з цими організаціями. Під час інтерв'ювання, випускники також зазначили, що за допомогою соціальних мереж, таких як Facebook і Telegram вони комунікують з викладачами. ІМВ також проводить моніторинг кар'єрного зростання в Українській асоціації міжнародного права, громадській організації, де спілкуються усі зацікавлені стейкхолдери і проходять практику здобувачі цієї ОП (<https://www.uail.com.ua/domashnya/>). Ринку праці потребує висококваліфікованих спеціалістів, відтак ІМВ завдяки вищезгаданому моніторингу кар'єрному шляху випускників вдосконалює ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП за допомогою внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Це регулюється Статутом Університету (<http://univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>); Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ, наказ Ректора від 31 серпня 2018 року за № 716-32 (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>); Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ, затверджений Вченою радою Університету (рішення від 26.06.2019 р. протокол № 16), наказ Ректора від 08 липня 2019 за № 603-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). Основною метою системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти є створення та підтримка умов для якісної підготовки конкурентоспроможних на ринку праці висококваліфікованих фахівців відповідного рівня, що здатні до ефективної професійної діяльності й готові до професійного зростання, соціальної і професійної мобільності. Під час інтерв'ювання, НПП прокоментували, що задля забезпечення актуальної НП, викладачі підвищують свою професійну кваліфікацію, вивчають ринок праці, займаються моніторингом змістового наповнення ОП, оцінюють очікування здобувачів ВО від освітніх компонентів, систематично проводять опитування здобувачів, онлайн комунікація з роботодавцями і іншими зацікавленими стейкхолдерами. Сильною стороною є те, що роботодавці регулярно беруть участь в навчальному процесі, задля підготовки конкурентоспроможних особистостей. Також НПП активно беруть участь в обговоренні проблем та перспектив ОП на засіданнях кафедри, Вченої ради Інституту, на різних конференціях та семінарах. До прикладу, проф. кафедри Ксенія Смирнова є Головою науково-методичної комісії ІМВ, що безпосередньо займається аналізом якості робочих навчальних робочих програм та інших навчально-методичних і наукових матеріалів, які забезпечують навчальний процес, – стосовно їх відповідності встановленим стандартам; вирішенням питань впровадження сучасних інформаційних технологій у навчальний процес. У зв'язку з COVID-19 і

переходом на дистанційну форму навчання, здобувачі і викладачі відмітили, що на НПП збільшилося навантаження, адже потрібно було максимально завантажити навчально-методичну літературу в інтернет ресурси для вільного доступу здобувачам і підтримання високого рівня якості викладання на ОП. Зараз ці питання вирішені і є прийнятий Порядок застосування електронних форм комунікації при запровадженні дистанційних форм навчання (<http://www.iir.edu.ua/education/docs/>). На навчальному порталі Інституту міжнародних відносин викладачами кафедри розміщені всі необхідні матеріали: робочі програми навчальних дисциплін, електронні версії підручників, презентації, посилання на всі необхідні джерела, якими можна користуватись (<https://e-learning.iir.edu.ua/>). Кафедрою також ведеться Web-сторінка, де розміщується вся актуальна інформація (http://www.iir.edu.ua/education/international_law/comparative_law/).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За даною ОП акредитація проводиться вперше, тому до «European Business Law / Європейське бізнесове право» зауважень не надходило. Проте, під час перегляду ОП впливали фактори успішного проведення акредитацій інших ОП в Університеті та Інституті. Зокрема, за інтерв'юванням НПП, був врахований досвід міжкафедральної співпраці, а також налагодження систем баз практик для студентів. НПП, зокрема Ксенія Смирнова, запевнили, що пропозиції і зауваження щодо акредитації інших ОП Інститутом враховується та ЗВО вчасно на них реагує. Проте, на уточнюючі запитання ЕГ, що ж саме стейкхолдери взяли до уваги переглядаючи дану ОП, відповідь була відсутня.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група під час інтерв'ювання усіх стейкхолдерів переконалася, що в академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітній діяльності. Основними принципами функціонування системи забезпечення якості є: універсальність, прозорість, об'єктивність, уникнення конфлікту інтересів, студентоцентризм, системність і систематичність, залучення всіх зацікавлених осіб, субсидіарність, академічна доброчесність та академічна свобода. Культура якості в Університеті регулюється: Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ, затверджений Вченою радою Університету (рішення від 26.06.2019 р. протокол № 16), наказ Ректора від 08 липня 2019 за № 603-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>); Етичним кодексом університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>); а також Етичним кодексом Інституту (<http://www.iir.edu.ua/students/integrity/>); Положенні про Постійну комісію Вченої ради з питань етики Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>); «Антикорупційною програмою» (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antikoruptsiyna_prohrama.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

До сильних сторін відноситься чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Для моніторингу самої ОП, поділ на відповідні структурні підрозділи є цілком доцільним для об'єктивної оцінки і вчасного реагування на недоліки, які виявлені під час перевірки ОП. ІМВ через відповідні структури активно практикує моніторинг ринку праці та конкурентоспроможність випускників у ньому, забезпечується вчасне реагування ЗВО на виявлені недоліки ОП та в академічній спільноті діє культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП через призму прозорості і об'єктивності. Позитивною практикою є постійне залучення до проектування і реалізації ОП роботодавців, які мають бажання розбудовувати якість вищої освіти. Також, великою перевагою є практична сторона, яка відображається кейсами та мут коротами. Цей метод викладання задовільняє всі зацікавлені сторони ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутня участь представників студентського самоврядування до періодичного перегляду, проектування та вдосконалення ОП у формі засідань кафедр на якій обговорюється вищезгадана програма. У разі відсутності представників студентського самоврядування за цією спеціальністю, варто залучати до обговорення представників груп різних років навчання за цією програмою також у формі тематичного круглого столу. Попри постійний зв'язок з роботодавцями, такими як: Олександром Фефелом – представником юридичної фірми «Ілляшев та Партнери»; Ганною Христовою – представником Проекту Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень»; Вадимом Попко – керуючим партнером юридичної фірми «Брати Попко та Партнери»; та Зоряною Макарухою – керівником експертної групи з діалогу високого рівня Урядового офісу координації європейської та

євроатлантичної інтеграції щодо забезпечення якості вищої освіти, відсутні задокументовані рекомендації цих стейкхолдерів у покращенні ОП, тому така особливість співпраці потребує удосконалення. Рекомендовано залучати до круглих столів, нарад, зустрічей, зборів представників студентського самоврядування або представників груп різних років навчання і роботодавців для перегляду змісту ОП та задокументувати всі зауваження та пропозиції сторін. ЗВО не продемонстрував конкретного прикладу результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти і зауважень, які беруться до уваги під час удосконалення цієї ОП. ЕГ рекомендовано, в подальшому, чітко по пунктах продемонструвати, що ЗВО взяв до уваги та збирається імплементувати в ОП, а що Університет залишить на автономний розсуд.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП має достатній рівень узгодженості з характеристиками підкритеріїв. З одного боку добре задокументовані процедури щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, проте не всі стейкхолдери беруть у цьому участь. Також, роботодавці залучаються до перегляду змісту та програмних результатів навчання ОП, проте факти їх залучення не задокументовані. Беручи до уваги вищезгадані недоліки, які не є суттєвими, сильні сторони і позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОП «Європейське бізнесове право» відповідає рівню В за Критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються: Статутом Університету (<http://univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ, наказ Ректора від 31 серпня 2018 року за № 716-32 (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>); Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ, затверджений Вченою радою Університету (рішення від 26.06.2019 р. протокол № 16), наказ Ректора від 08 липня 2019 за № 603-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>); Етичним кодексом університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>); а також Етичним кодексом Інституту (<http://www.iir.edu.ua/students/integrity/>); Положенні про Постійну комісію Вченої ради з питань етики Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073>); «Антикорупційною програмою» (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antukoruptsiyna_prohrama.pdf); наказ Ректора від 05.03.2018 року за № 158-32 «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf); наказ Ректора від 11.08.2017 р. за № 729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf); наказ Ректора «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм» від 08.07.2019 року за № 601-32 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovi%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf>); лист заступникам деканів факультетів/заступникам директорів інститутів з навчальної роботи, головам науково-методичних (навчально-методичних) комісій факультетів/інститутів від 19.02.2018 року за № 056/116 «Щодо підготовки описів освітніх програм до затвердження» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/lyst_osvitni%20programy.PDF). Чітко і зрозуміло визначено правила і процедури, які наведені у відповідних документах щодо прав і обов'язків всіх учасників освітнього процесу. Наведені положення є доступними для всіх зацікавлених сторін.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП акредитується вперше. Інформація публікується на сайті Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Кафедра порівняльного і європейського права (http://www.iir.edu.ua/education/international_law/comparative_law/courses/); (http://www.iir.edu.ua/education/international_law/comparative_law/);

(<http://www.iir.edu.ua/uploads/files/EAP%20European%20Business%20Law%202020-2021.pdf>). На офіційному веб-сайті ЗВО проєкт ОП не оприлюднено для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін. Проте, в діалозі з роботодавцями, вдалося в'ясувати, що коли ОП розроблялася, а пізніше коли НПП вносили зміни, проєкт ОП було направлено стейкхолдерам. Роботодавці внесли свої пропозиції, які врахувалися. До прикладу, для вдосконалення ОП «Європейське бізнесове право» запропонували впроваджувати більшу кількість практичних кейсів та судових дебатів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Загальна інформація про ОП доступна за посиланням: (http://www.iir.edu.ua/education/english_masters_programs/european_business_law/). Опис ОП та робочі навчальні програми доступні за посиланням: (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/). Під час інтерв'ювання здобувачів освіти та випускників, експертна група в'яснила, що відповідні стейкхолдери мали можливість до вступу на другий освітній рівень (магістр) на ОП «Європейське бізнесове право», мова викладання якої українська/англійська оглянути на веб-сайті ЗВО всю потрібну інформацію про освітню програму, перелік освітніх компонент, робочі програми, форми підсумкового контролю, програму переддипломної практики, методичні рекомендації до написання диплому двома мовами. Посилання за ОП є доступними для усіх стейкхолдерів: майбутні здобувачі можуть ознайомитися про освітні компоненти, а роботодавці про цілі і очікувані результати навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО на ОП «Європейське бізнесове право» в ІМВ визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та є доступними під час реалізації ОП. Своєчасно оприлюднено на офіційному веб-сайті точну і достовірну інформацію про ОП, яка є достатньою для розуміння стейкхолдерам цілей, компонентів та очікуваних результатів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутнє публічне розміщення пропозицій та зауважень від здобувачів освіти та роботодавців щодо вдосконалення ОП. Також відсутнє публічне розміщення проєкту ОП для громадського обговорення. Експертною групою рекомендовано оприлюднити проєкт ОП на офіційному веб-сайті Інституту для публічного його обговорення всіма зацікавленими стейкхолдерами та результатами наданих пропозицій та зауважень зацікавлених сторін після громадського обговорення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП має певний рівень узгодженості по кожному з підкритеріїв. Наявні чіткі і зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Оприлюднено на офіційному веб-сайті ЗВО інформацію про ОП. Однак потрібно оприлюднити для громадського обговорення проєкту ОП для внесення стейкхолдерами пропозицій і зауважень. У зв'язку з цим ОП за даним критерієм відповідає рівню "В".

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Опитувальник ОП _Європейське бізнесове право_.pdf</i>	1Va5FSpdRJNqebG29eACOOJ/dp/Rfa2JiD4jz+5B+ Ho=
Додаток	<i>кваліфікація викладачів.pdf</i>	mLe+HUBwQeaZacOljFl7PjjYlrbgFLjKnv9ShZss/v8 =
Додаток	<i>Розклад занять Європейське бізнесове право.pdf</i>	FZ5JnjxKfgPwqH8bd1ZJsWAZs7CDAkUdkDjeUoqP hG4=
Додаток	<i>Навчальний План 2015.pdf</i>	9yOS1u2d1dE3+k1QF4s1qBWSOe6QqaW8yR/u4szH zKY=
Додаток	<i>Навчальний План 2016.pdf</i>	oQHVOLkAh6rvXm8/qz/XdoSLRuuW8CebBbnwuv 4i2i8=

Додаток	<i>Матеріали проходження практики - ОП Європейське бізнес право.pdf</i>	RZICZEcCV7VCX5pzydPZ2lDjIP6VYv2uTrzURrm1sGM=
Додаток	<i>Договір про проведення виробничої практики.pdf</i>	uPNffcek/WLcMsz7PEyqL2dihQtrITWmUnbSRNYMa20=
Додаток	<i>проектна група.pdf</i>	teouDUeyEZHjupivan/dSM3uNciZmFvuPElk2S7wioQ=
Додаток	<i>МЕМОРАНДУМ про співпрацю між Інститутом та Українсько-арабською діловою радою.pdf</i>	YkmOYgDPXSxaIshEi6NjP5nSA1pg5vUbE29634q+JxE=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ковалишин Олександр Романович

Члени експертної групи

Білоусов Юрій Валерійович

Присяжнюк Софія Юріївна